

МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної
конференції

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ

Збірник тез доповідей

м. Мукачево, Україна
20-21 квітня 2023 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
MUKACHEVO STATE UNIVERSITY
ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ М.В.ЛИСЕНКА
LVIV NATIONAL MUSIC ACADEMY NAMED AFTER MYKOLA LYSENKO
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.СТЕФАНИКА
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY
ГУМАНІСТИЧНО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯНА ДЛУГОША В ЧЕНСТОХОВІ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
JAN DLUGOSZ UNIVERSITY IN CZESTOCHOWA (POLAND)
ІНСТИТУТ СЛАВІСТИКИ ІМ. ЯНА СТАНІСЛАВА СЛОВАЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
JAN STANISLAV INSTITUTE OF SLAVISTICS OF THE SLOVAK ACADEMY OF SCIENCES
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ ІМ. БЕНІ ЕґРЕШІ (УГОРЩИНА)
BENI EHRESHI INSTITUTE OF ARTS (HUNGARY)

МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної
конференції

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ

Мукачево-2023

Машкаринець-Бутко Анжеліка Іванівна, Баяновська Марія Романівна ПРОБЛЕМИ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ О.В.ДУХНОВИЧА	43
Микуланинець Леся Михайлівна БІОГРАФІЯ МИТЦЯ В ЧАСИ РАДЯНСЬКОГО ТОТАЛІТАРИЗМУ	48
Павко Анатолій Іванович ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНОГО СТИЛЮ Р.ГЛІСЕРА	51
Руденко Людмила Григорівна, Толошняк Наталія Анатоліївна ТРАНАНТОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІВ: МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЄКТ СВІТЛАНИ ОСТРОВОЇ	54
Рушак Владислава Василівна ТЕОРИТИЧНІ ЗАСАДИ ТЕХНІКИ ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ	57
Чумаченко Юстина Павлівна, Габель Оксана Іванівна ОСОБЛИВОСТІ ВОКАЛЬНОГО ЗВУКОПИСУ НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ Л.КОЛОДУБА.....	60
Хланта Євгенія Юріївна МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	63
Хомин Світлана Яношівна ВОКАЛЬНА ІНСТРУМЕНТОВКА – ХАРАКТЕРНА ОСОБЛИВІСТЬ СТИЛЮ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА	65

Розділ 2

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Бабинець Аліна Михайлівна СТАНОВЛЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИКОНАВСЬКОГО АКОРДЕОННОГО МИСТЕЦТВА В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ УКРАЇНИ ...	69
Бегун-Трачук Лариса Олександрівна, Пуйова Валентина Іванівна ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПОЛІРИТМІЧНИХ ТРУДНОЩІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТУ ВІДЧУТТЯ МУЗИЧНОГО РИТМУ	71

3. Духнович А. О народах Крайнянских или Карпатороссах угорских, под Бескидом в Земплинской, Унгской и Шаришской столица живущих/ Александер Духнович// Забавки. 1848. Ч.II. С. 1-77
4. Кореспонденція Якова Головацького в літах 1850-62/ Видав Кирило Студинський. Львів, 1905.506 с.
5. О.В. Духнович і слов'янський світ. Ужгород, 1993.196 с.

УДК 929:7.072.2:321.64(47+57)(045)

Микуланинець Леся Михайлівна,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

БІОГРАФІЯ МИТЦЯ В ЧАСИ РАДЯНСЬКОГО ТОТАЛІТАРИЗМУ

Сучасна світова соціокультурна ситуація характеризується підвищеною увагою до антропологічних проблем. Наслідок – одним із найпопулярніших жанрів гуманітаристики став життєпис, оскільки він здатний пояснити розмаїті історичні, громадські, духовні та ін. процеси ери. Нині серед поширених різновидів особистісних хронік варто виділити: наукові (С. Ляшко, М. Мінаков, О. Онуфрієнко та ін.), творчі (В. Бондарчук, І. Жданько, С. Тишко та ін.), психологічні (Р. Варнава, Н. Яковлева та ін.), художні (О. Дацюк, Л. Закалюжний, Т. Черкашина), літературні (О. Кіт, В. Марінеско, Л. Мороз,) та ін.

За основу зазначеної класифікації покладено цивілізаційні, епохальні, професійні й т.д. виміри існування homo sapiens. Автори, конструюючи літопис креативної персони, враховують рівень сприйняття, фахову підготовку, інтереси, цінності потенційного реципієнта, вибирають такий методологічний інструментарій, котрий сприяє адекватному зображенню маестро.

Європейська персонологія зародилася в античності, тоді ж сформувалися її постулати, головний – тлумачення героя переповідачем вагомих концептів доби. Упродовж віків дослідницькі засади

трансформувались, незмінними залишалися філантропічність, спрямованість на виховання соціуму через ілюстрацію ідеалу людини.

Національний біографічний дискурс починає відлік з X – XI ст. Етапними періодами стали XIII ст. (поява Києво-Печерського патерика), кінець XVI – початок XVII ст. (Густинський, козацькі літописи). XIX ст. позначене особливою увагою до неординарних постатей. Окрім особистого буття, детально висвітлюється культуротворча, державницька місії. Однак після насильницького входження України в склад Радянського Союзу звершується духовна переорієнтація, зумовлена ідеологічними вимогами тоталітарного режиму.

Влада свідомо генерує пантеон митців (толерантних системі, чия практика суголосна соцреалізму), а їх літописи відображають не істинний облік майстра, а нав'язані стандарти «совєтського» громадянина – транслятора марксистко-ленінської доктрини. У XX ст. відбувається відхід від засад західноєвропейської персонології, котра ґрунтується на детальному аналізі внутрішнього світу людини, об'єктивному висвітленні фактів, подій буття, заперечені суб'єктивних коментарів, оцінок вчинків героїв, подекуди іронічним тоном висловлювання.

Радянські життєписні розвідки синтезують декілька дослідницьких підходів, сформованих у попередні епохи (переважно XIX ст.), часи тоталітаризму: соціально-орієнтований (покликаний «обслуговувати» запити певного прошарку суспільства, переважно трудящих), вікторіанський (опоетизовує персонажа), «совєтський» (нібито ілюструє дійсність, а насправді концепти, що пройшли жорна цензури).

У 30-ті роки XX ст. ідеологи радянського режиму запропонували модель особистості. Вчені змушені були її імплементувати до наукової біографії. Інтерпретуючи життєтворчість майстра, автор акцентував увагу на його політичній позиції (віталася підтримка засад комуністичної партії); замовчував інформацію про закордонні поїздки, захопленням авангардними течіями (оскільки вони вважалися проявами буржуазної

культури), навіть якщо такі відомості подавалися, то тільки з метою означення еволюції діяча; підкреслював звернення до фольклору, суголосність реалістичним проявам тощо.

Реципієнту пропонувався взірцевий тип маестро, демонструвалися якості, котрі слід виховувати в радянській людині. Хроніки пропагували поведінкові норми, формували канони громадського побутування.

Вагомою ознакою літописів метрів стала майже повна відсутність аналізу приватного життя. Родинна атмосфера, зазвичай, не розкривалися (максимум – інформація на кшталт: першим вчителем музики була мама; з раннього дитинства захоплювався народними піснями, сприймав красу рідного краю й т.д.).

Буття, традиційно, включало три періоди: становлення (означалися імена наставників), зрілість (винайдення власного стилю, його характеристика), пізній етап (перехід у ранг корифеїв, перелік учнів, рефлексії знакових опусів).

Своєрідним був стиль викладу життєписів: пафосний, плакатний, перебільшено емоційний, насичений рисами белетристики. Рясніли хроніки метрів і штампами, деіндивідуалізованими описами, змістовою невизначеністю. Проте професійні, талановиті музикознавці намагалися навіть при тотальному контролі, цензурі знаходити шляхи адекватного «змалювання» портрету креативної персони.

Узагальнивши викладений матеріал підсумуємо: біографія – провідний антропологічний жанр, який у різні епохи демонстрував онтологію особистості, виявляв її екзистенціальне призначення. Літопис митця радянських часів відображав життєтворчість, згідно прийнятих владою ідеологічних канонів, утверджених тоталітарних ідеалів, тим самим повідомляв про цивілізаційну, політичну, історичну ситуацію країни.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>